

PUNT PER PUNT

Cita cultural
A partir del 14 de gener
Proves d'acreditació de valencià de
la Universitat d'Alacant
<https://bit.ly/2BqDTg4>

Curs de valencià C2 de la Universitat d'Alacant i *Información*

Universitat
d'Alacant

Fascicle 15. Història de la filosofia

A Comprensió escrita i expressió oral

Exercici 1.

Llig el text següent i anota totes les idees que et podrien servir per a resumir-lo, comentar-lo o desenvolupar-lo:

Plató

El filòsof grec Plató (Atenes, ca. 427 - 347 aC) és un dels pensadors més influents de la història de la filosofia. Fill d'una família aristocrata, fou deixeble de Sòcrates durant la seua joventut. L'execució del mestre l'any 399 aC, condemnat a mort pel govern democràtic atenés, el va esperonar per a la confecció tant de les seues teories filosòfiques, com de la seua obra literària, fonamentals en la història universal del pensament.

La filosofia clàssica perseguia l'objectiu d'aprehendre la realitat i copsar-ne la veritat última, és a dir, l'essència. L'ontologia platònica es va bastir sobre la teoria de les idees i de la realitat. Aquesta teoria es basava en la distinció de dos nivells de realitat: el món sensorial, perceptible pels sentits, i l'ideal, al qual s'accedia mitjançant l'intel·lecte. Plató el va explicar magistralment mitjançant el «mite de la caverna», que va reflectir en el diàleg *La república*: el món sensorial està fet d'objectes imperfectes i d'ombres incapaces de reflectir fefaentment la realitat -com les que veuríem des de dins d'una cova-. En canvi, el món ideal està fet de llum, de les idees immaterials i perfectes -com les que veuríem en eixir de la cova-. Els objectes, creats pel demiürg, no serien més que una imitació incompleta i defectuosa de les idees.

Conseqüentment, per a la filosofia platònica l'adquisició del coneixement equival a comprendre el món de les idees. Per a aconseguir-ho, Plató assenyala tres vies: la dialèctica (és a dir, l'intercanvi de preguntes i respostes entre els deixebles i el mestre), l'anamnesi o reminiscència (la recuperació d'un record innat que romania ignot perquè encara no s'havia estimulat) i l'amor (l'afany per assolir la bellesa última, que rau en el món de les idees). La via de l'anamnesi permet a Plató reflexionar sobre la reencarnació mitjançant una paradoxa: en el diàleg *Menó*, el personatge de Sòcrates afirma estar buscant la virtut; aleshores, Menó li respon que, si no sap què és la virtut, no cal que la busque perquè no la reconeixerà quan la trobe, i si ja sap què és, és que ja la té i no li cal buscar-la. Arran d'això, Plató defén que les ànimes de les persones han conegut les idees en una altra vida, però les han oblidades en la vida terrenal.

Plató vincula aquesta visió amb la seua teoria antropològica. Segons ell, l'ésser humà està compost pel cos i l'ànima -que remeten als dos nivells de la realitat: els objectes i les idees- i és un reflex a xicoteta escala del cosmos. L'ànima representa l'autèntica essència humana, la qual, amb la mort del cos, torna al món ideal fins a una pròxima encarnació. Plató resumeix aquesta teoria mitjançant el «mite de l'auriga», que apareix en el diàleg *Fedre*, segons el qual l'ànima consta de tres parts: la concupiscible, la irascible i la racional. La part racional, de la qual emana la prudència, és representada per l'auriga, que guia un carro amb dos cavalls: un de blanc, que simbolitza la part irascible, de la qual sorgeix la fortalesa, i un de negre, que representa la part concupiscible i s'associa a la temperància, virtut basada en la moderació del desig.

Així, segons Plató, l'ànima de cada persona està composta d'aquestes tres parts i la seua personalitat dependrà de quina predomine. A partir d'això, desenvolupa la seua teoria política amb el propòsit d'instaurar un estat ideal: les persones en qui domine la temperància, com els artesans o els agricultors, han de satisfer els desitjos de la polis. Aquells en qui domine la fortalesa, com els soldats, s'han d'encarregar de defensar-la. I aquells en qui domine la prudència, com els filòsofs, són els qui han de governar-la.

Saps que l'abreviatura *ca.* o *c.* correspon a la preposició *circa*, que significa 'al voltant de' i que s'usa per a indicar dates aproximades?

Saps que *el demiürg* és en la filosofia grega una entitat inferior a Déu, autora del món material? I que *la polis* fa referència a les ciutats estat de la Grècia clàssica?

Exercici 2. Situació comunicativa per parelles.

Participes en un debat públic de caràcter formal. Adopta un dels rols que proposem més avall i intenta convèncer la persona amb qui interactues que el teu punt de vista és el correcte:

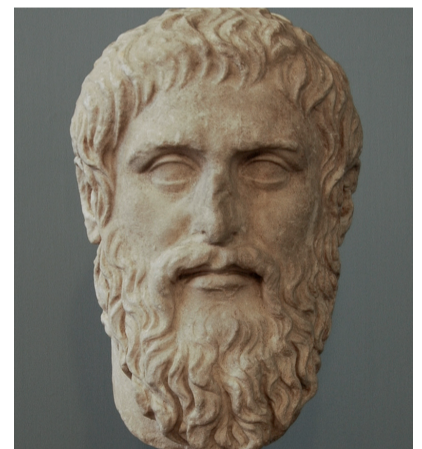
- Defenses que la història de la filosofia és una matèria fonamental per a entendre la civilització occidental i que hauria de formar part del sistema educatiu no solament com a assignatura, sinó també com a tema transversal.
- Defenses que la història de la filosofia és important, però no ho és tant com unes altres matèries que tenen més aplicacions hui dia, com ara les noves tecnologies, i que, per eixa raó, no cal que siga inclosa en el sistema educatiu.

Exercici 3. Exposició individual.

Fes una intervenció oral de més de 4 minuts d'acord amb les instruccions següents:

Eres professor o professora d'una assignatura de l'àmbit de les humanitats en l'ensenyament secundari. Participes en una xarrada per a l'alumnat de l'institut en què tractes de convèncer-los dels beneficis que trobaran si es decanten per l'itinerari de lletres i humanitats.

- Salutació i presentació personal
- Explicació del motiu de la xarrada
- Informació de les assignatures que componen l'itinerari humanístic
- Graus universitaris a què podran accedir
- L'accés al mercat laboral
- Comiat i agraïment

B Gramàtica

Els adverbis (II)

4. Els adverbis de quantitat

4.1 Principals adverbis de quantitat

Els quantificadors *molt*, *massa*, *força*, *bastant*, *prou*, *més*, *menys*, *tant*, *quant*, *poc* i *gens* poden funcionar com a determinants i acompanyar un nom, com vam veure en la unitat 8. O bé poden funcionar com a adverbis i esdevindre el nucli d'un sintagma adverbial: *Hui ha plogut bastant*. *No xarres tant!* *Vos vullc molt, filles*. O modificar un adjectiu o un altre adverbi: *Pere viu prou lluny*. *Estic massa cansat*. *Quant llarga és esta carretera?*

4.2 Adverbis de quantitat acabats en -ment

Alguns adverbis acabats en *-ment* poden ser usats amb valor intensiu o ponderatiu, en un sentit pròxim a 'molt' o 'moltíssim', com ara *tremendament*, *terriblement*, *realment*, *excessivament*, *brutalment* o *desmesuradament*: *Està terriblement dolguda*. *Es va enfadar excessivament*.

No és gens habitual usar aquests adverbis per a modificar l'adverbi *malament*, ja que es produeix una repetició que pot resultar cacofònica: *Hui em trobe *realment malament*.

Fascicle 15. Història de la filosofia

4.3 Locucions adverbials de quantitat

Algunes de les locucions adverbials de quantitat més usuals són *a bastament*, *a bondó*, *a cabassos*, *a grapats*, *a manta*, *a més* (o *a més a més*), *a muntó*, *bona cosa*, *cap de mica*, *com a màxim* (o *com a molt*), *com a mínim*, *gens ni mica* (o *gens ni miqueta*), *massa i tot*, *més o menys*, *ni de bon tros*, *ni menys ni manco*, *ni poc ni molt*, *per poc* (o *de poc*), *poc o molt*, *prou i massa*, *si més no*, *un poc*, etc.

5. Modificadors oracionals

5.1 Adverbis d'afirmació

L'adverbi d'afirmació per antonomàsia és *sí*, que pot aparèixer com a resposta independent (*-Has vist això? -Sí!*), o bé pot refermar l'oració de resposta (*-Has vist això? -Sí que ho he vist.*). En aquest últim cas, pot aparèixer seguit de la conjunció *que* o bé d'una pausa que, en l'escriptura, reflectim amb una coma: *Sí, ho he vist.*

D'altra banda, l'adverbi escurçat *clar* significa 'd'una manera clara' i apareix en algunes col·locacions: *Quan beu molt no parla clar*. A més, participa en les locucions adverbials *a la clara* (o *a les clares*), *clar i net* o *clar i ras*: *Explica-m'ho tot a les clares. Li vaig dir, clar i ras, que era insuportable*. Com a resposta afirmativa, apareix en la locució *és clar* (*-Vindràs? -És clar!*), que és equivalent a *per descomptat*, *i tant* o *evidentment*.

5.2 Adverbis de negació

L'adverbi de negació és *no*, que pot actuar com a resposta independent (*-Has vist això? -No.*), o bé apareix davant del verb i dels pronoms (*-Has vist això? -No ho he vist.*). De vegades podem reforçar la negació repetint l'adverbi *no* amb una pausa entremig: *No, no ho he vist*. O, també, amb la partícula *pas*, que ens permet respondre a una suposició prèvia: *-T'agraden els espinacs, veritat? -No, no m'agraden pas.*

L'adverbi *no* pot anar acompanyat en algunes oracions per unes altres paraules o locucions de caràcter negatiu, com ara *ningú*, *res*, *gens*, *cap*, *mai*, *en la vida*, *en cap lloc* (o *enlloc*) o *tampoc*. Aquest fenomen s'anomena *doble negació*, que és necessària quan les paraules de caràcter negatiu apareixen en l'oració després del verb i és opcional quan apareixen davant del verb:

• *No va eixir del poble en la vida.* = *En la vida (no) va eixir del poble.*

• *No l'han avisat hui tampoc.* = *Tampoc (no) l'han avisat hui.*

• *No sap la resposta ningú.* = *Ningú (no) sap la resposta.*

Contràriament, la concurrència de tres partícules amb valor negatiu en la mateixa frase no és adequada: **Se'n va anar sense que ningú no el vera.* **Hui tampoc no ha fet res.* En aquests casos hem d'evitar l'adverbi *no*.

En unes altres ocasions, l'adverbi *no* perd el valor negatiu i l'usem opcionalment per a millorar l'expressivitat de l'oració. Aquest ús, anomenat *expletiu*, es dona en tres contextos:

• En oracions de temor en què l'oració subordinada apareix en subjuntiu: *Tenia por que (no) suspenguera l'examen. Tem que (no) haja tingut un problema.* Si l'oració subordinada té el verb en indicatiu, el *no* expletiu no és possible: *Tenia por que suspendria l'examen.*

• En oracions temporals introduïdes per *abans que* i *fins que*: *He decidit replegar l'habitació abans que (no) t'enfades. No va parar quiet fins que (no) va caure.*

• En oracions comparatives de superioritat: *Jo tinc més diners que (no) vosaltres. Estarem enguany més dies de vacances que (no) l'any passat.* En aquest cas, també podem afegir l'adverbi *pas*: *Pere és més alt que no pas tu.*

5.3 Adverbis de probabilitat

La probabilitat que s'acomplisca l'enunciat d'una oració l'expressem mitjançant adverbis o locucions adverbials com *potser*, *probablement*, *possiblement*, *segurament*, *tal volta*, *tal vegada*, *a la millor* o *per ventura*. En aquestes oracions el verb ha d'aparèixer en mode indicatiu:

• *Atesa l'hora que és, probablement estan ja dormint.* (i no **estiguen*)

• *Tal volta plourà esta vesprada.* (i no **ploga*)

• *Segurament teníeu raó.* (i no **tinguéreu*)

Recorda que també expressem la probabilitat amb la perífrasi [*deure* + infinitiu].

6. Connectors textuais

Els adverbis i les locucions adverbials també serveixen per a enllaçar els paràgrafs o les oracions d'un text. És a dir, actuen com a connectors que poden realitzar diverses funcions:

• Ordenar el text: *en primer lloc*, *d'entrada*, *en segon lloc*, *finalment*, *per últim*, etc.

• Insistir en una idea: *així mateix*, *igualmente*, *especialment*, *en general*, *també*, etc.

• Establir una oposició: *no obstant això*, *tanmateix*, *nogensmenys*, *en canvi*, *per contra*, *al contrari*, etc.

• Exposar una conseqüència: *així, per tant*, *per consegüent*, *en conseqüència*, *consegüentment*, etc.

Si vols repassar aquesta lliçó, pots consultar *Punt per punt C1*, unitat 11, secció B1: «La negació i la doble negació».

Exercici 4.

Ompli els buits del text següent amb l'opció adequada de les tres que t'ofereim en la graella:

Aristòtil i la visió de la naturalesa

Aristòtil (Estagira, 384 aC - Eubea, 322 aC) és, juntament amb Plató, el filòsof de major importància de la història. Pertanyia a una família vinculada amb la casa (a) _____ macedònia, raó per la qual fou (b) _____ preceptor

d'Alexandre Magne. Amb 17 anys ingressa en l'Acadèmia de Plató, (c) _____ va seguir inicialment (d) _____ posteriorment. De fet, la filosofia aristotèlica va ser un intent de superar l'idealisme platònic mitjançant el sentit comú i l'experiència. Així, va determinar tres tipus de sabers: el productiu, el pràctic i el teòric, entre els quals es distribuïen les diverses ciències. (e) _____ l'observació de la naturalesa, Aristòtil va copsar la idea de canvi: les coses canvien en alguns aspectes, però en altres continuen sent idèntiques a (f) _____. Aristòtil crea, doncs, una terminologia de la qual (g) _____ els (h) _____: la matèria i la forma o, dit d'una altra manera, la potència i l'acte. El substrat que (i) _____ en el canvi és la matèria, mentre que l'aspecte que assoleix amb cada canvi és la forma, que esdevé l'essència d'eixe objecte. Des d'un punt de vista dinàmic, el canvi és el pas de la potència a l'acte. Aquest últim, l'acte, constitueix una realitat determinada; en contrast, la potència és la possibilitat d'esdevindre tota una altra cosa. (j) _____ es produïa el canvi, Aristòtil va distingir quatre causes: la material, la formal, l'eficient i la final. Les dos primeres formen part del ser i les altres dos expliquen el canvi. Per exemple, la causa material és la pròpia matèria de què sorgeix alguna cosa. La formal és l'essència de l'objecte, (k) _____ fa ser eixe objecte. L'eficient és el principi del canvi, l'agent que el provoca. I la final és (l) _____ amb el canvi.

a) reial	real	roial
b) anomenat	nominat	nomenat
c) quines idees	les idees de qui	les idees del qual
d) revisant-les	al revisar-les	per a revisar-les
e) En base a	Arran de	De la mà de
f) si mateixes	si mateix	si mateixa
g) careixien	menaven	mancaven
h) presocràtics	pressocràtics	pre-socràtics
i) permaneix	prevaleix	roman
j) Perquè	Per a què	Per què
k) allò que el	el qual l'hi	la cosa que la
l) el fi plantejat	la fi plantejada	el final plantejat

Exercici 5.

Transforma les oracions següents de manera que es mantinga el sentit de la primera. En alguns casos, simplement has de substituir els complements elidits pels pronoms febles corresponents:

a) T'assegure que no et perdonaré en la vida.

_____ et perdonaré, _____ assegure.

b) Ja sou ací! Teníem por que arribaríeu tard!

Ja sou ací! Teníem por que _____ tard!

c) Al meu parer, és possible que vos meresquéreu el premi més vosaltres que no ells.

Al meu parer, potser _____ el premi més vosaltres que no ells.

d) Pel que ens han dit, pot ser que vinguen els teus amics a sopar amb nosaltres.

Pel que ens han dit, a _____ els teus amics a sopar amb nosaltres.

e) -Queden entrades per al concert? -Sí, en queden encara.

-Queden entrades per al concert? - _____ encara.

f) El teu treball no és, amb una gran diferència, tan bo com el seu.

El teu treball no és, ni _____, tan bo com el seu.

Exercici 6.

Llig atentament el text següent. Com pots comprovar, el text presenta una bona ortografia i utilitza un vocabulari precís i variat. Tanmateix, conté quinze errades gramaticals. Detecta-les i indica com les resoldries:

René Descartes i el racionalisme

El filòsof francès René Descartes (1596-1650) és considerat el pare de la filosofia moderna i l'iniciador del racionalisme. Rebutjà la interpretació escolàstica de la filosofia aristotèlica i intentà crear un sistema que compreguera els fets coneguts i que permetria descobrir-ne nous. Va descriure la seua percepció de la filosofia, entesa com el conjunt de coneixements que pot assolir l'individu, en obres com *El discurs del mètode* (1637) o *Els principis de la filosofia* (1644). La filosofia cartesiana es basa en exagerar el dubte fins l'extrem, de manera que només acceptem les evidències indubtables. Així, la condició per a què un coneixement siga

inapel·lable és que pugui ser deduït d'unes causes primeres, que cal que compleixin dos màximes: han de ser bastant clares per a ser concebides per la ment humana i tots els altres coneixements han de dependre. A partir d'aquestes premisses, determina tres principis vertaders: l'existència del jo (formulada mitjançant la cèlebre frase *cogito ergo sum*, 'pense, ergo existisc'), l'existència de Déu (si existeix l'individu, deu de tindre un origen, que és Déu) i l'existència del món (la certesa del qual no és sensorial, si no racional).

Descartes distingeix en l'individu tres tipus d'idees. Les adventícies són les que extraem de la nostra experiència externa (la percepció del món) e interna (les sensacions físiques del cos), però no són completament fiables, doncs només és indubtable el pensament. Les factícies provenen de la combinació de les adventícies. Mentrestant les innates són els tres principis vertaders: el jo, Déu i el món.

Saps que l'escolàstica és el mètode filosòfic medieval que pretenia fondre la doctrina cristiana amb la filosofia grega, especialment la d'origen aristotèlic?

Vocabulari

Exercici 7.

Ompli els buits del text següent amb la paraula adequada, d'acord amb la definició que apareix entre parèntesis:

David Hume i l'experiència

El filòsof escocès David Hume (Edimburg, 1711-1776) és considerat un dels personatges més rellevants de la _____ ('MOVIMENT FILOSÒFIC I INTEL·LECTUAL DEL SEGLE XVIII QUE ACCENTUA EL PREDOMINI DE LA RAÓ HUMANA'). Autor d'obres com *Tractat sobre la naturalesa humana* (1739) o *Discursos polítics* (1752), va impulsar un corrent filosòfic contrari al racionalisme cartesià. Després de viure uns quants anys a França, va tornar a Edimburg, on, malalt, va mostrar una actitud _____ ('QUE SEGUEIX LA DOCTRINA D'EPICUR, CONSISTENT EN L'ASSOLIMENT DEL PLAER A TRAVÉS DE L'AUTODOMINI I LA IMPERTORBABILITAT DAVANT DEL BÉ I DEL MAL') fins a la seua mort.

La visió filosòfica de Hume es basa en el _____ ('PRINCIPI, IDEA, PROPOSICIÓ QUE SERVEIX DE BASE PER A RAONAMENTS ULTERIORS') que tots els nostres continguts mentals són sempre percepcions _____ ('QUE PROVÉ, PROCEDENT') de l'experiència i no pas representacions prèvies. Segons com siguen de _____ ('QUE TÉ GRAN VITALITAT'), les classifica en impressions i idees. Les primeres són sensacions _____ ('QUE NO QUEDA DISTANT O SEPARAT EN EL TEMPS O L'ESPAI, QUE RES HI MEDIA'), passions, emocions. Les segones són records, còpies difuses de les impressions. També classifica les percepcions segons si provenen d'una sensació -com ara, la frescor de la _____ ('HUMITAT EN FORMA DE GOTES LÍQUIDES QUE ES FORMEN A LA NIT PER CONDENSACIÓ DEL VAPOR DE L'AIRE SOBRE EL SÒL O LA VEGETACIÓ') o l'olor d'una rosa- o d'una reflexió -com l'avorriment o el _____ ('INQUIETUD O MOLÈSTIA QUE SUSCITA UNA GRAN IMPACIÈNCIA O EXCITACIÓ')-.

Per a Hume, el pensament humà consisteix a transformar les impressions en idees, que es relacionen entre si per semblança, _____ ('QUALITAT D'ESTAR EN CONTACTE DOS COSES, UNA TOCANT L'ALTRA') en l'espai o en el temps, o relació causa-efecte. Així, les relacions causals prenen com a fonament el costum (per exemple, l'aigua bull als cent graus), però no constitueixen cap principi racional, sinó que són una _____ ('ALLÒ QUE ES CREU, ESPECIALMENT EN L'ÀMBIT RELIGIÓS') basada en una _____ ('FET D'OCÓRRER UNA COSA DARRERE D'UNA ALTRA') temporal que s'ha produït en el passat.

Hume porta l'_____ ('MÈTODE FILOSÒFIC BASAT EN LA PRÀCTICA I L'EXPERIÈNCIA') fins a l'extrem, de manera que nega els conceptes en què es basava la _____ ('PART DE LA FILOSOFIA QUE TRACTA DE REALITATS SITUADES MÉS ENLLÀ DEL MÓN SENSIBLE') i la filosofia cartesiana: l'ànima, Déu i el món. Respecte a l'ànima, afirma que no és més que un concepte _____ ('MERAMENT IMAGINARI, QUE PROVÉ D'UNA FALSA APARENÇA O D'UN ENGANY DELS SENTITS') i que només existeixen les impressions que acumulem. Respecte a Déu, argumenta que no el podem experimentar i no pot ser la causa de res, com defenien les concepcions _____ ('PARTIDARI DE CREURE EN UNA O MÉS DEÏTATS'). I, respecte al món, que no el podem inferir mitjançant la raó, sinó només a partir de les impressions de cada individu.

Exercici 8.

Escriu al costat de cada definició el terme filosòfic adequat dels que t'oferim en el requadre:

agnosticisme, ataràxia, epistemologia, estoïcisme, fideisme, maièutica, nihilisme, ontologia, peripatetisme, sofística, solipsisme, tomisme

- Mètode socràtic que consisteix a fer que l'interlocutor descobreixca, per mitjà de preguntes, la veritat que hi ha implícita en el seu pensament: _____
- Disciplina científica que tracta dels mètodes, fonaments i valors del coneixement: _____
- Doctrina que declara la impossibilitat de conèixer científicament o històrica la naturalesa i l'existència de Déu: _____
- Conjunt doctrinal de l'escola aristotèlica: _____
- Dins de l'escolàstica, conjunt de doctrines filosòfiques i teològiques que es basa en el pensament de sant Tomàs d'Aquino i els seus deixebles: _____
- Doctrina que considera que la fe i la revelació divina són el fonament per a conèixer les veritats metafísiques, ètiques i religioses, inaccessibles a la raó: _____
- Doctrina que nega radicalment la possibilitat del coneixement i rebutja tota organització social: _____
- Absència de torbament o d'alteració de l'ànim, que produeix un estat de completa tranquil·litat: _____

- Escola filosòfica grecoromana, que tenia com a ideal l'exercici de la virtut, que s'aconsegueix acceptant el destí i lluitant contra les passions: _____
- Part de la metafísica que tracta de l'ésser en general i de les seues propietats essencials: _____
- Conjunt de doctrines i mètodes dels sofistes, moviment cultural atenés del segle v aC: _____
- Concepció segons la qual el jo, amb les seues sensacions i sentiments, constitueix l'única realitat que existeix i de la qual es pot estar segur: _____

Exercici 9.

Substitueix les paraules en negreta de les oracions següents per la locució adverbial quantitativa de sentit més pròxim de les que t'oferim en el requadre:

a bastament, a manta, com a màxim, ni menys ni manco, ni poc ni molt, poc o molt, prou i massa, si més no

- Segons les últimes dades, ja hem venut **exactament** mil exemplars del llibre.
- Para, para, no me'n poses més, amb eixa quantitat ja en tinc **de sobra!**
- Amb els que tenim emmagatzemats, tenim queviures **suficients** per a afrontar l'hivern.
- L'acte fou poc concorregut: **a tot estirar**, hi van assistir unes vint persones.
- Quina pel·lícula més avorrida, no m'ha agradat **gens ni miqueta!**
- Farà un bon paper en el debat, perquè **més o menys** sap parlar en públic.
- Ja que ara estàs tan ocupat, indica'm **almenys** quan podràs atendre'm.
- El carrer ja du un pam d'aigua, plou **a bots i barrals!**

Exercici 10. ORAL

Escolta atentament les nou definicions de l'àudio. Després de cada una, et donarem set segons per a escriure la resposta correcta. En acabar, les repetirem de nou i tindràs tres segons més per a respondre.

a) E _____	d) I _____	g) T _____
b) H _____	e) D _____	h) P _____
c) A _____	f) P _____	i) E _____

<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c2-u15-a01.mp3>

Saps que *indi-Índia* és un gentilici que fa referència tant als habitants de l'Índia, com als indígenes d'Amèrica del Nord? I que *hindú* (plural *hindús*) s'aplica als qui professen l'hinduisme? Per extensió, *hindú* també pot actuar com a gentilici dels habitants de l'Índia.

Ortografia i fonètica

Accentuació: paraules agudes

Les interferències lingüístiques procedents de llengües pròximes provoquen que, de vegades, vacillem a l'hora d'identificar la síl·laba tònica d'algunes paraules. Així, són agudes en valencià les paraules següents:

Són agudes en valencià

alfil, cautxú, celtiber, ciclop, criquet, elit, eriçó, esperit, flascó, fluor, futbol, hoquei, humit, iber, oboé, pivot, políglot, radar, taigà, timpà, tiquet, xandall, xassis, xiclet, zenit

Alguns termes admeten dos opcions d'accentuació: *xòfer-xofer, pèrit-perit, sòviet-soviet, filantrop-filàntrop, misantrop-misàntrop*. A més, la veu anglesa *sandwich* s'ha adaptat al valencià com a *sandvitx* (amb accentuació aguda), o com a *sàndwix* (plana).

Pel que fa als noms propis, tant de persona com de lloc, són aguts els següents:

Noms aguts de persona i de lloc

Biarritz, Borís, els Carpats, Everest, Munic, Nobel, el Tibet, Zuric

Exercici 11.

Ompli els buits de les oracions següents amb la paraula adequada de les que han aparegut en les taules i les explicacions anteriors, o bé amb una de derivada:

- En aquella pel·lícula antiga de tema mitològic, apareixia un _____ gegantí amb un únic ull.
- Ma germana és una _____, té amics arreu del món! En canvi, mon germà és un _____, si per ell fora no es relacionaria amb ningú.
- Em van fer baixar del tren perquè no trobava el _____ entre les butxaques del _____.
- Hui de matí he vist un _____ amagat entre l'herba _____, acabada de regar.
- Lídia és _____, per això ha fet un viatge a _____ (Suïssa) i a _____ (Alemanya) per a practicar l'alemany.
- Mai m'ha agradat practicar el _____, preferia el bàsquet i jugar de _____.
- El _____ de l'autobús de l'equip ha denunciat que alguns exaltats han propinat diversos cops en el _____ del vehicle.
- Haver obtingut el premi _____ representa haver arribat al _____ de la meua carrera com a científica.
- No he anat al concert d'_____ perquè he patit una infecció al _____ i no hi sentia bé.
- Hui no eixiré a sopar, em menjaré un _____ vegetal a casa i miraré el partit d'_____ que fan per televisió.

Exercici 12.

ORAL

Llig el poema següent mentalment i, després, declama'l. En acabar, escolta el nostre àudio per a comprovar si l'has pronunciat adequadament:

L'home del sac

Un dia, vaig passar per allí.
L'home tenia un sac,
i me l'ensenyà.

Al sac vell ho trobi to:
el salnitre i els crancs de la mar,
els curatalls dels muntanyassos,
l'aigua clara del desembre,
les camallongues de l'estiu,
el llepó càlid i llefiscós—
de la séquia,
la ferma i tova escalfor de la terra d'arròs
a l'estiu,
els parotets de foc i
les randelles d'herba...

Jo me'n volia anar d'aquell no-res.
Vaig mirar dins del sac,
em quedí.

Ara, i per sempre,
el suc palpitant de la taronja collida de l'arbre,
em fa feliç.

Rosa Roig Celda

Saps que els curatalls són plantes de flors grogues i pètals en forma d'estrela, molt vistoses? I que la randella (o rantella) és un tipus de mosquit?

L'home del sac

<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c2-u15-a02.mp3>

Exercici 13.

Escolta atentament l'àudio següent. Com pots comprovar, el text té, amb caràcter general, una bona ortoèpia, demostra un bon domini de la gramàtica i utilitza un vocabulari precís i variat. Tanmateix, conté cinc errades. Detecta-les i indica com les resolldries:

Friedrich Wilhelm Nietzsche

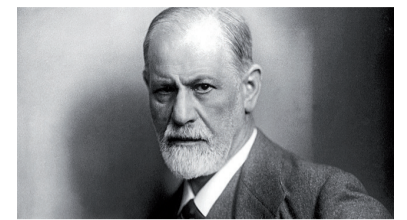
<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c2-u15-a03.mp3>

E Expressió escrita

Exercici 14. Traducció.

Tradueix al valencià aquest fragment d'un text biogràfic en francès.

Sigmund Freud

Sigmund Freud (1856-1939) est un neurologue autrichien, fondateur de la psychanalyse. Médecin viennois, Freud connaît plusieurs personnalités importantes pour le développement de la psychanalyse, dont il est le principal théoricien. Son amitié avec Wilhelm Fliess, sa collaboration avec Josef Breuer, l'influence de Jean-Martin Charcot et des théories sur l'hypnose vont le conduire à repenser les processus psychiques. Ses deux grandes découvertes sont la sexualité infantile et l'inconscient. Freud regroupe une génération de psychothérapeutes qui, peu à peu, élaborent la psychanalyse. En dépit des scissions internes et des critiques, la psychanalyse s'installe comme une nouvelle discipline des sciences humaines dès 1920. En 1938, Freud, menacé par le régime nazi, quitte Vienne pour s'exiler à Londres, où il meurt en 1939.

Recorda les similituds entre el francès i el valencià en l'apartat «El valencià com a pont» de les unitats 1, 2, 3 i 4 de *Punt per punt C1*.

Exercici 15.

Escolta dos voltes aquest àudio sobre Immanuel Kant. Anota totes les idees que et semblen rellevants per a preparar un text d'unes 150 paraules, d'acord amb les instruccions següents:

Participes en un debat universitari sobre història de la filosofia. Un dels autors sobre els quals versa el debat és Immanuel Kant. Per a parlar-ne, escoltes abans la lliçó que apareix en l'àudio següent, a fi de sintetitzar la informació més significativa d'acord amb l'esquema següent:

- Vida i pensament filosòfic
- Crítica de la raó pura*: el fenomen i el noümen
- Crítica de la raó pràctica*: l'imperatiu categòric
- Crítica del judici*: judicis estètics i teleològics

Immanuel Kant

<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c2-u15-a04.mp3>

Solucions:

Exercici 4

a) reial, b) nomenat, c) les idees del qual, d) per a revisar-les, e) Arran de, f) si mateixes, g) mancaven, h) presocràtics, i) roman, j) Perquè, k) allò que el, l) el fi plantejat

Exercici 5

a) En la vida (no) o Mai (no) / l'ho, b) (no) arribàreu, c) vos mereixieu o us mereixieu, d) la millor venen o la millor vindran, e) Sí que en queden, f) de bon tros

Exercici 6

René Descartes

El filòsof francès René Descartes (1596-1650) és considerat el pare de la filosofia moderna i l'iniciador del racionalisme. Rebutjà la interpretació escolàstica de la filosofia aristotèlica i intentà crear un sistema que compreguera els fets coneguts i que **permetria** **permetera** descobrir-ne **de** nous. Va descriure la seua percepció de la filosofia, entesa **com el com** al conjunt de coneixements que pot assolir l'individu, en obres com *El discurs del mètode* (1637) o *Els principis de la filosofia* (1644).

La filosofia cartesiana es basa **en** a exagerar el dubte **fins** fins a l'extrem, de manera que només acceptem les evidències indubtables. Així, la condició **per a** **què** **perquè** un coneixement siga inapel·lable és que pugui ser deduït d'unes causes primeres, que cal que **compleixen** **complisquen** dos màximes: han de ser **bastant** **prou** clares per a ser **concebides** **concebudes** per la ment humana i tots els altres coneixements **no** n'han de dependre. A partir d'aquestes premisses, determina tres principis veritaders: l'existència del jo (formulada mitjançant la cèlebre frase *cogito ergo sum*, 'pense, ergo existisc'), l'existència de Déu (si existeix l'individu, deu **de** **Ø** tindre un origen, que és Déu) i l'existència del món (la certesa del qual no és sensorial, **si no** **sinó** racional).

Descartes distingeix en l'individu tres tipus d'idees. Les adventícies són les que extraem de la nostra experiència externa (la percepció del món) **e** i interna (les sensacions físiques del cos), però no són completament fiables, **dones** **perquè** només és indubtable el pensament. Les factícies provenen de la combinació de les adventícies. **Mentrestant** **Mentre** que les innates són els tres principis veritaders: el jo, Déu i el món.

Exercici 7

Il·lustració (amb majúscula) / epicúria / postulat / provinents / vivaces o vívides / immediates / rosada / neguit / contingut / creença / successió / empirisme / metafísica / il·lusori / teistes

Exercici 8

a) maièutica, b) epistemologia, c) agnosticisme, d) peripatetisme, e) tomisme, f) fideisme, g) nihilisme, h) ataràxia, i) estoïcisme, j) ontologia, k) sofística, l) solipsisme

Exercici 9

a) ni menys ni manco, b) prou i massa, c) a bastament, d) com a màxim, e) ni poc ni molt, f) poc o molt, g) si més no, h) a manta

Exercici 10

a) eclèctic o eclèctica, b) hedonisme, c) asceta, d) immanent, e) deontologia, f) panteisme, g) tantra, h) prohibit, i) entelèquia

Exercici 11

a) ciclop, b) filantropa o filàntropa, misantrop o misàntrop, c) tiquet, xandall, d) eriçó, humida, e) poliglota, Zuric, Munic, f) futbol o criquet, pivot, g) xofer o xofer, xassís, h) Nobel, zenit, i) oboè o oboè, timpà, j) sandvitx o sandvitx, hoquei

Exercici 13

1) [eksawstíva] - [egzawstíva], 2) [tézis] - [tézis], 3) [konsépte] - [konsépte], 4) [propósta] - [propósta], 5) **com-negació** - com a negació

Exercici 14. Solució orientativa

Sigmund Freud

Sigmund Freud (1856-1939) és un neuròleg austríac, fundador de la psicoanàlisi. Metge vienès, Freud coneix diverses personalitats importants per al desenvolupament de la psicoanàlisi, de les quals és el principal teòric. La seua amistat amb Wilhelm Fliess, la col·laboració amb Josef Breuer, la influència de Jean-Martin Charcot i les teories sobre la hipnosi el van conduir a repensar els processos psíquics. Les seues dos grans descobertes són la sexualitat infantil i l'inconscient. Freud agrupa una generació de psicoterapeutes que, a poc a poc, elaboren la psicoanàlisi. A pesar de les escissions internes i de les crítiques, la psicoanàlisi s'installa com a una nova disciplina de les ciències humanes des de 1920. En 1938, Freud, amenaçat pel règim nazi, deixa Viena per a exiliar-se a Londres, on mor en 1939.

Autoria: Juli Martínez Amorós

Revisions: Lídia Garrigós i Toni Estévez

Àudios: Lídia Garrigós Miquel

Maquetació: Jesús Àngel López Ramon I www.masuno.es

puntperpunt@ua.es | Una iniciativa del Servei de Llengües de la Universitat d'Alacant i Informació

Amb la col·laboració de...

CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, INVESTIGACIÓ, CULTURA I ESPORT